

# Leven als een bibliothecaris in Parijs

Wilfred de Bruijn werkt als bibliothecaris bij de Fondation Custodia en het Institut Néerlandais, een Nederlands huis in Parijs, vol met oude en nieuwe kunst en een bibliotheek die dit alles weerspiegelt. Een weekboek uit de lichtstad.

Wilfred de Bruijn

## woensdag

22 juni

Laverend tussen de fotograferende toeristen wandel ik over het altijd indrukwekkende Place de la Concorde richting de Rue de Lille. Het grote podium waarop de president op 14 juli de parade zal afnemen, wordt nu al opgebouwd. De zon schittert op de Seine. Het is echt zomer en bijna vakantie voor de tientallen kinderen die op het Institut Nederlandse les volgen op hun vrije woensdag. Vaak zijn hun ouders naar Frankrijk uitgezonden of is papa of mama met een français(e) getrouwd. Na de les gaan er stapels Nijntjes en Dolfje Weerwolfjes over de balie. Leesvoer voor op het strand of de camping. In de hal van het statige gebouw van het Institut is een flink aantal dozen van de Librairie du Louvre aangekomen. Resultaat van een uur grasduinen in de winkel onder de Pyramide, vorige week. Ook al is het geweldig dat we tegenwoordig het aanbod van

nieuwe publicaties via websites en e-mails kunnen volgen, er gaat toch niets boven het zelf neuzen en inkijken in een goede boekhandel. Voor kunstboeken blijft de winkel van het grootste museum ter wereld een must. Onze bibliotheek is een van de belangrijkste kunsthistorische onderzoeksbibliotheken van het land. Velen weten niet dat achter het Institut Néerlandais, het dynamische culturele centrum van Nederland in Parijs, de Fondation Custodia huist die de verzameling van de Nederlandse kunstkenner Frits Lugt (1884-1970) beheert. En die bestaat niet alleen uit oude Nederlandse tekeningen en schilderijen, maar bevat ook brieven van Michelangelo tot Mondriaan, miniaturen van het hof van de Mogols, Italiaanse, Franse en Engelse meesterwerken op papier et cetera. Het is dankzij het genie van Lugt dat zijn schitterende collectie

nog altijd voortleeft en dat de hedendaagse Nederlandse kunst, muziek, literatuur en film een prominente plek hebben in het Franse cultuurlandschap. De Nederlandse overheid is tegenwoordig verantwoordelijk voor het Institut aan de straatzijde. Achter dezelfde voordeur, aan de andere zijde van de *cour*, worden de schatten van Lugt bewaard en bestudeerd in het kleine achttiende-eeuwse Hôtel Turgot onder verantwoordelijkheid van Ger Luijten, directeur van de stichting Custodia. De bibliotheek van beide organisaties heeft dus een dubbele ambitie: het beste aanbod van Nederlandse literatuur en hedendaagse cultuur in Frankrijk enerzijds en een wetenschappelijke collectie op het gebied van alle verzameldomeinen van de collectie Lugt voor onze conservatoren en wetenschappers, handelaren, studenten en museummensen van buiten anderzijds. <

## donderdag

23 juni

De conservatoren van Custodia nemen altijd de nodige tijd om de vele tijdschriften die hier wekelijks binnenkomen, zorgvuldig door te nemen. En ik wil ze graag snel opnemen in de catalogus voor onze bezoekers. Dat bijt elkaar soms. Op 4 december 1649 schreef René Descartes vanuit het koude Stockholm een brief, tegenwoordig in de collectie Lugt, aan Constantijn Huygens. De Franse filosoof legt uit dat Freinsheimius, de bibliothecaris van Christina van Zweden, wanhopig is omdat sommige boeken eindelijk blijven slingeren aan het hof voordat hij er de hand op kan leggen. Niets nieuws onder de zon!

Een conservator verspert me vanmorgen dan ook de weg als ik in het Hôtel Turgot, het huis van de kunstverzameling, tijdschriften kom oogsten. Uiteindelijk sluiten we een compromis en vertrek ik alsnog met een stapel *Oud Holland's* et cetera. Veel werk voor onze collega Marie-Claire Nathan, die zich bezighoudt met de tijdschriftenverzameling en de retro-catalogisering. <

## vrijdag

24 juni

Het is vrijdag, dus een glas wijn bij de lunch met een goede Ierse vriend aan de Boulevard Saint-Germain mag. Veel Nederlanders denken dat we ons elke dag tussen een en drie uur tegoed doen aan de Franse keuken. Helaas is dat niet altijd waar en bovendien vergeten ze dat we tot zeker zeven uur 's avonds doorwerken.

Volgende week opent de tentoonstelling van onze tekeningen van Rembrandt en tijdgenoten. Ze zijn net terug uit New York waar ze in de Frick Collection grote indruk hebben gemaakt. Niet alleen vanwege de schoonheid van de bladen, maar ook door de bijzondere antieke lijsten. Ik richt de bijbehorende boekwinkel in. In een kleine organisatie als de onze draagt iedereen z'n steentje bij. Als ik in de *boutique* om me heen kijk, kan ik een gevoel van trots op onze eigen publicaties niet onderdrukken. De biografie van Frits Lugt, geschreven door Freek Heijbroek, is zelfs uitgekozen tot een van De Best Verzorgde Boeken van 2010. <

maandag  
27 juni

Het kwik stijgt tot 37 graden vandaag en we zijn allemaal wat loom. Ik schrijf aan collega's in Nijmegen, Washington en Dublin om hen te bedanken voor de toezending van hun catalogi. In de volle studiezaal zoekt een jonge galeriehouder naar de juiste toeschrijving van een Italiaanse tekening. Een assistent-conservator van de École des Beaux-Arts werkt hard aan de tentoonstelling van Duitse tekeningen volgend jaar. Assistent-bibliothecaris Floortje Damming helpt hen snel aan de nodige boeken en geeft ondertussen leesadvies aan een student Nederlands. Welke roman geeft je aan iemand die pas twee jaar onze moeilijke taal leert? Kader Abdolah, of misschien toch een Thea Beckman? Normaliter sluiten we om zeven uur maar op maandag zijn we tot negen uur open. Vandaag is de laatste avondopenstelling van het seizoen. Terwijl Floortje de bezoekers ontvangt, kom ik drijfnat uit de hete, plakkerige metro thuis en slenter naar het Canal Saint-Martin voor een picknick met vrienden. Fijn aan de koude bubbels aan het schilderachtige kanaal. Ik vergeet nooit wat een voorrecht het is om in de mooiste stad ter wereld te werken en te wonen. <

dinsdag  
28 juni

Het is nog steeds bloedheet. Terwijl ik stapels nieuwe boeken doorkijk, spijt het me dat ik geen tijd heb om ze te lezen. Ik denk aan de woorden van de Weense bibliothecaris in Musils *Der Mann ohne Eigenschaften*: 'Es ist das Geheimnis aller guten Bibliothekare, daß sie von der ihnen anvertrauten Literatur niemals mehr als die Büchertitel und das Inhaltsverzeichnis lesen. Wer sich auf den Inhalt einläßt, ist als Bibliothekar verloren!' Zoals elke dinsdag lunchen we met het team bij onze lievelingsserveerster Jeanne-Marie. Moederlijk let ze erop dat we goed onze borden leeg eten, terwijl ze in haar charmante, zuidelijke tongval informeert hoe het met ons gaat en of de *Saucisse de Lyon* bevalt. <

woensdag  
29 juni

Vanmorgen hapert de online catalogus, maar het probleem is gelukkig snel verholpen. Het is een drukte van belang in huis want vanavond worden honderden gasten voor de vernissage verwacht. Voordat ik me onder het bezoek meng, neem ik eindelijk de tijd om de recent op een Amsterdamse veiling verworven oude boeken te bekijken. Naast de zeventiende-eeuwse uitgave over de schilderkunst van Junius met het mooie por-

tret door Hollar, waardeer ik ook 't *Vermaaklyk Lottooneel van Holland* uit 1705. Vol met platte grappen en ondeugende prenten. De spreuk 'Ons Holland is een Lot-tooneel. Elk zoekt daar door voor weinig veel!' doet me even aan het huidige cultuurklimaat in het vaderland denken. 's Avonds dineren we in de grote salon ter ere van de tentoonstelling en de bestands-catalogus, die is geschreven door Peter Schatborn, oud-

directeur van het Prentenkabinet van het Rijksmuseum en de grote kenner van Rembrandt-tekeningen. Ger Luijten spreekt hem en de aanwezige handelaars, verzamelaars, kenners, liefhebbers, medewerkers en restauratoren potetisch toe. We verwachten dat het Franse en internationale publiek ons massaal zal weten te vinden deze zomer. En ook de bibliotheek blijft, heel onfrans, gewoon open. <

